

мягкий вагон» [1], про українців – за жадібність, наприклад, «Корзину яблук съешь? – Съем. – А вагон яблук? – Ну вагон яблук – шо не з'їм так понадкушую!» [3], про росіян – за лінкуватість, яка не заважала досягати успіху. Бували анекдоти, де представлені одразу три нації: англієць-росіянин-француз і між ними відбувається ситуація, де є суперництво, порівняння і домінування [2]. Нерідко національності, що найчастіше висміювалися, були авторами анекдотів з особистою участю.

Висновок. Більшість вчених применшують значення анекдоту, як історичного джерела. Його ставлять на рівні з фольклором, але не надають великого наукового значення. Проте анекдот так само готує, як і пісні, вірші, твори про те, що болить та турбує, про деталі, які помічають маси населення, але вони не означені в документах та публіцистиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інтерв'ю з Бурлій Анатолієм – Бердянськ, 21.02.2019.
2. Інтерв'ю з Горлач Ларисою – Бердянськ, 22.02.2019.
3. Інтерв'ю з Кіпершлак Ларисою – Бердянськ, 22.02.2019.

Андрій Карпенко,
студент 3 курсу
гуманітарно-економічний факультету
Наук. керівник: **С. С. Баханова,**
к.і.н., доцент (БДПУ)

ЧАЮВАННЯ: ВІД АНГЛІЙСЬКОЇ АРИСТОКРАТИЧНОЇ ТРАДИЦІЇ ДО СИМВОЛУ БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ США

Актуальність проблеми: Культурно-антропологічний погляд на історію дозволяє по-новому поглянути не лише на події, процеси, а й на таке позачасове явище як харчування, що є не лише потребою життєдіяльності, але й культурною практикою, що відбивається у різних сферах й у певних символах інтегрується в соціальну і політичну реальності, наприклад «Бостонське чаювання».

Ступінь досліджуваності проблеми: Окремі аспекти тематики досліджувалися з позиції різних підходів, зокрема цивілізаційного (Ф. Бродель), відображені у працях Чу Фен Лей, І. Руцинської, В. Похльобкіна, С. Василькова.

Мета і методи дослідження: Простежити чаювання від культури споживання чаю аристократією до перетворення на символ політичних трансформацій Британської імперії, зокрема боротьби колоній за незалежність. Методи дослідження: порівняльно-історичний, світоглядний.

Сутність дослідження: Витоки культивування, етики та обрядовості споживання чаю сягають стародавнього Китаю. Від початку чай вважали лікувальним засобом і називали "божественними листами", згодом його споживання значно розширилося, увійшло у повсякденний побут різних станів, витворилася особлива чайна церемонія, яку появу якої пов'язують з письменником часів династії Тан Лу Юєм [3, с. 156, 159].

До Англії чай потрапив за посередництва голландських купців і власників лондонських кав'ярень у 1650-х роках, а його споживання швидко

увійшло у моду. Англійська Ост-Індська компанія почала імпортувати чай з Азії з 1669 року. Масштабне споживання чаю стане помітним у Європі лише у 20-30-х роках XVIII століття [1 с. 209].

Поширення напою серед англійської аристократії Англії відбулося за часів правління Карла II і Катерини Браганської (1660-1685 рр), яка виявилася великою шанувальницею чаю, а її впливовість сприяла популяризації напою серед придворних дам. Завдяки авторитету королеви чаювання стало придворним звичаєм, що, в свою чергу, позитивно відбилося на прибутках торговців чаєм.

Чай здобував перевагу порівняно з іншими товарами, тому держава «турботливо» оподаткувала (як, наприклад, у американських колоніях, де ці податки згодом вважали приводом до повстання) [1 с. 210]. Одночасно небаченого розмаху набула контрабанда (6-7 млн. фунтів чаю щодня ввозилися з континенту через Північне море), в якій були задіяні всі порти, всі Індійські компанії та фінансисти в Амстердамі та інших місцях. Остаточне перетворення чаювання з повсякденного напою на церемонію “5 o'clock tea” як національну традицію відбулося у вікторіанську епоху, за правління королеви Вікторії (1837-1903 рр.)

Митна політика англійського уряду щодо чаю сприяла активному формуванню опозиційних осередків на територіях колоній Британської імперії, зокрема у Північній Америці. Хоча американців турбував не стільки розмір податку, скільки його несправедливий характер. Англійські імпортери чаю отримали можливість його продажу в колоніях за ціною нижчою, ніж у місцевих торговців, які вимагали від власників вантажу дотримання англійських законів – сплати мита за чай протягом 20 днів [2 с. 188]. У разі несплати вантаж підлягав конфіскації. У Бостоні такий термін закінчувався 16 грудня 1773 року. Увечері 16 грудня у Бостонській гавані відбувся захід за участю близько 7000 чоловік. Дехто з них був загримований на індіанців, аби відвести підозру від справжніх організаторів заколоту. «Індіанці» попрямували до порту, де після трьох годин безперервної роботи спустошили трюми всіх трьох кораблів і знищили 342 тюки з чаєм, не чіпаючи при цьому інших вантажів і не заподіявши шкоди командам кораблів, які й не опиралися [2 с. 190].

Ці події в гавані Бостона, з першого погляду, виглядали як пересічний акт вандалізму, з плином часу викликали резонанс, якого не очікували від периферії імперії, які увійшли в історію під назвою “Бостонське чаювання” [2 с. 185]. Зустрічна конфронтація з боку Британії – спроба англійських військ захопити одне зі сховищ озброєння у Конкорді, передмісті Бостона – показала, що досягти порозуміння з колоністами мирним шляхом неможливо. Починаючи від 23 грудня 1773 року «Массачусетський бюлетень» повідомляв про організований натовп на пристані, активісти якого вимагали від отримувачів вантажу або сплати податку або негайного відшвартування кораблів, але вже без вантажу, й відкрито висловлювали невдоволення несправедливою економічною політикою Великої Британії. [2 с. 186].

Згодом словосполучення «Бостонське чаювання» поступово трансформується у свідомості американців – починає асоціюватися зі своєрідним «золотим віком» демократії і поверненням до її витоків на

нових землях. Не дивно, що настільки яскравий і зрозумілий кожному жителю країни образ, був швидко узятий на озброєння політиками і незабаром став важливою складовою політичного життя США. Деякі журналісти зазначали що «The Boston Tea Party» утворився як громадський рух, що виступав проти постійного зростання податків, все більше тяжів до політики. Іншу думку висловлювала англійська «The Guardian», вважаючи прихильників руху звичайними людьми, які втомилися багато сплачувати. Більше того, учасники руху перетворили слово «чай» в аббревіатуру TEA = Taxed Enough Already – досить сплачено податків [2 с. 191-192].

Основні висновки: Таким чином, традиція споживання чаю в суспільстві Британської імперії, трансформувалась в соціально-політичний символ боротьби колонії за незалежність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. Том 1. Структура повсякденності: можливе і неможливе (Переклав з французької Г. Філіпчук; – К. Основи, 1995. – 543 с.
2. Васильков С.В. Бостонское чаепитие и ретроспектива представлений о нем в американской и английской печати // Известия Смоленского государственного университета. – 2012. – №. 4. – С. 183–190.
3. Чу Фен Лей / Філософсько-естетичні та соціокультурні аспекти чайної церемонії (китайська та японська моделі) // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2007. – № 7. – С. 155-161.

Дмитро Кіосов,

студент 1 курсу магістратури
гуманітарно-економічний факультету
Наук. керівник **О.С. Авдєєва,**
к.і.н., доцент (БДПУ)

ФЕНОМЕН МІЛІТАРИЗАЦІЇ СПОРТИВНОГО ЖИТТЯ У РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ (20-30 ТІ РОКИ ХХ СТ.)

У сучасній Україні питання реформування сфери фізичного виховання та спорту залишається однією з актуальних проблем соціальної політики держави. На сьогодні в Україні не відбувається значних позитивних зрушень у покращенні фізичної, духовної, психічної, соціальної складових здоров'я населення. Аналізуючи історичний процес виникнення, становлення та подальшого розвитку фізичної культури та спорту, варто дослідити один з переламних періодів розвитку спорту, а 20-30 ті роки ХХ ст. (міжвоєнний період).

У радянську добу, фізкультурно-спортивний рух переживав глибокі зміни у всіх галузях, які були обумовлені процесами «модернізації» радянського суспільства (індустріалізацією, колективізацією, урбанізацією, мілітаризацією тощо). У межах даної розвідки зроблено спробу з'ясувати причини виникнення політичних дискусій навколо фізичного виховання та спорту та формування тенденції на мілітаризацію спортивного життя, на підпорядкування фізичної культури та спорту політичним цілям та